



# ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну  
Православну Церкву!

часопис  
Волинської єпархії  
Київського Патріархату

№3 (16) березень 2006

## ПІСТ, МОЛИТВА, ПОКАЯННЯ...

**Великий піст – чи не найважливіший період у житті християнина. Цей час спонукає до роздумів над своїм життям, змушує ще раз замислитися над своїми вчинками і хоча б раз на рік очистити свою душу.**

Сповідь у Великий піст – обов'язкова. Вона підводить до найбільшого християнського свята – Воскресіння Христового. І зустріти його ми повинні не обтяжені жодними проблемами, а з радісним серцем. Адже подія ця свідчить про безсмертя душі, про вічне життя. Перебування з Богом, у Його Царстві, яке Він приготував для кожного, уже саме по собі передбачає спасіння. Христос свідомо йшов на смерть заради всього людства. Простій людині досягнути ці страждання досить важко. Так само важко, як і смерть, яка не є кінцем життя людини. Адже Син Божий, як співається в Пасхальному тропарі, «смертю смерть подолав і всім, хто в гробах, життя дарував».

Господь для кожного приготував Небесні оселі, які розміщені над усім земним. Давнє протиставлення «небо-земля» – не просто слова, протилежні за значенням. У цьому протиставленні – глибокий зміст. Адже після Своєї Смерті Господь вознісся на небо, Він став над землею. У духовному значенні – це поняття несумісні. Небо – це позитив, чистота, куди не може потрапити неочищений. А очищення можливе тільки через сповідь, повну і щире.

Готуватися до сповіді необхідно мінімум за три дні. Насамперед, це має бути суворий піст. Не можна вживати спиртного, воно не належить до пісних страв. Зрідка, в особливі дні, дозволено трошки вина. Дуже корисно читати перед сповіддю святі книги. Сповідь зараховується, якщо людина щиро покалася у всіх гріхах, навіть якщо забула деякі з них (тоді їх треба розкрити в наступній сповіді). Якщо ж людина приховала гріхи, сповідь вважається недійсною.

Іноді люди відтягують сповідь, бо не впевнені, що зможуть довго втриматися від гріха. Відтягувати сповідь не можна, бо це недовіра до Самого Бога, Який обіцяв чути нас і допомагати нам. Навіть відтягнута на короткий строк сповідь може обернутися для людини бідою, бо ніхто ніколи не знає часу свого кінця. Тому не варто чекати останнього дня перед святом, аби очистити свою душу. Краще протягом посту зробити це кілька разів.

Сповідь – це, насамперед, визнання своїх гріхів. Якщо ми не визнаємо своїх гріхів, значить ми ні в чому не винні, ми безгрішні. А так не буває. Безгрішний лише Бог. На сповіді ж ми долаємо певний бар'єр, у чомусь пересилиємо себе, а отже, змінюємося. Нам легше розрізнити добро від зла, бо починаємо відчувати певну відповідальність перед собою, людьми і Богом за вчинок і сказане слово. Лише після сповіді може народитися стримання. Людина – наче перероджується, і про таких кажуть як про народжених у Бозі. Священик розрешує, відпускає нам гріхи, бо сказано в Святому Письмі: «Кому відпустите – тому й відпустяться». Остаточно прощає гріхи нам Господь. Він нас очищує невидимим способом. З нами відбувається таїнство, яке навіть ми не бачимо. Тому розповідати про свою сповідь,

якщо це не з метою повчання інших, – не варто. Так само, як ми не маємо права знати того, в чому сповідається навіть найближча для нас людина. Ми повинні вірити, що людина переходить під опіку Божу, і розголошувати таїнство не має права навіть священник. На перший погляд, покаяння і сповідь – дріб'язкові. Насправді ж – це важка праця.

Під час сповіді не варто називати гріхи, які були згадані раніше. Хіба що людина вчинила їх повторно. У книзі «Таїнство Сповіді» зазначається, що згадування колишніх тілесних гріхів дуже шкідливе і заборонене святими отцями. Тому, що це ознака зневіри, недовіри до таїнства Сповіді, оманлива праведність.

Якщо ж людина вчинила тяжкий гріх або не може позбутися якоїсь поганої звички, то священник накладає так звану епітимію. Це певні вправи, завдання, які повинні допомогти позбавитися гріха. Визначає епітимію сам священник. На цей час людину можуть не допустити до Причастя. Автор «Таїнства Сповіді» архимандрит Лазар зазначає, що епітимія від духівника надається для скорочення строку Божої епітимії.

Зняти епітимію може лише той священник, який її встановив. Робити це самовільно – великий гріх.

Людина, яка пройшла Сповідь, повинна приступити до святого Причастя, якщо дозволено. Це, можна сказати, найголовніший момент віри. Бо, як сказав Христос, «хто їсть Тіло Моє і хто п'є Кров Мою, в тому Я перебуваю». Отже, хто не причащається, той далекий від Христа.

Причастя має велике значення і велику силу. Саме тому до Нього треба приступати з очищеною душею. І саме тому його не можуть прийняти біснувати. Під час Літургії відбувається ще одне велике таїнство – Євхаристія. Найголовніше. Коли хліб і вино перетворюються у Тіло і Кров Ісуса Христа. Знову ж таки, це відбувається невидимо для нас, але про те, що це відбувається насправді, є багато свідчень. Тоді хліб і вино не були б Святими Дарами, і не були б помічними від тілесних і духовних хвороб. Якщо б Літургія була звичайним обрядом, вона просто не мала б сенсу. Не мали б сенсу й молитви по тих записках, які подають віряни. Але і живі, а іноді й душі, які відійшли в інший світ, з'являючись до живих, свідчать про велику силу молитви на Літургії. І найважливіше – від вина і хліба не відверталися б душевно хворі. До святого без очищеної і вільної від нечистої сили душі людина не приступить. Адже тоді в боротьбу вступають дві протилежності – добро і зло, святе і грішне. Та останнє дуже швидко відступає, бо як би важко не складалося життя, добро таки перемагає. І не лише в казці, а й у реальності. Отож, Причастя – це Господь, Якого ми приймаємо в себе,

тому приступати до нього необхідно натщесерце. Але лишити без Причастя священник теж не може. Ніхто не знає, коли людина відійде в інший світ. Тому дбати про Причастя повинні обидві сторони. Якщо священник бачить, що людина при смерті, то мусить невідкладно причастити її.

Людина, яка прийняла Причастя, має бути того дня особливо стриманою, зокрема в їжі. У жодному разі не можна допустити того дня рвоти. Якщо ж усе-таки це трапилось, про це треба повідомити священнику, адже подібний випадок прирівнюється до гріха.

Чи не найбільше зло для людини, коли вона брідиться приступати до Причастя після інших. Мовляв, через спільну чашу й ложку можна підхопити хворобу. Але ще жодного разу через це ніхто не захворів. Таке трактування свідчить, що людина далека від віри. Вона не вірить в силу Причастя, вона не розуміє дива, яке заради неї творить Господь. Вона не може збагнути, що причащається Святих Христових Тайн, Тіла й Крові Христа, Який не може бути хворим, Який Сам зцілював людей від хвороб, Якого не можуть здолати жодні інфекції, жодні віруси, адже Бог – Безсмертний. Приймаючи Причастя, ми теж споживаємо це безсмертя, ми здійснюємо до нього ще один крок.

Сповідь ніколи не може бути без покаяння, Причастя ніколи не можна приймати невисповіданому, без Причастя не може бути спасіння. Чим більше людина причащається, тим більше вона з Богом, тим більше в неї шансів на спасіння. Адже після смерті, як свідчить преподобна Феодора Царгородська, кожна душа проходить митарства, яких є 20. За душу боротимуться добрі й злі ангели. І якщо добро на життєвих шальках у людини виявиться більше або, принаймні, не менше, ніж гріхів, то вона має шанс на порятунок. Їй може допомогти молитва рідних. Якщо ж людина не зможе подолати хоча б одне митарство, вона загине. То ж тільки через покаяння відкривається дорога до життя вічного. І Великий піст для цього – найбагатіший період.

Андрій ГНАТЮК. Фото Сергія ДУБИНКИ

## З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

### 12 березня – Торжество Православ'я

Це свято було встановлено на пам'ять про VII Вселенський собор, який відновив і утвердив шанування ікон. Хоча, зрозуміло, Православ'я аж ніяк не зводиться до самого лише іконошанування, але це був останній Вселенський Собор єдиного Християнства, що завершив формулювання істин нашої віри.

Собор почав роботу 24 вересня 787 р. в Нікеї поблизу Царгорода, столиці Візантійської імперії, у складі 308 єпископів. Насамперед було прийнято покаяння дев'яток архієреїв, котрі з іконоборства побажали повернутися в Православ'я. Далі було докладно вивчено всі «за» і «проти» шанування образів, посилаючись на Святе Письмо та твори отців, зачитано глибоке послання Папи Римського Адріана I. На двох останніх засіданнях собор склав догмат про іконошанування: «...Предметом культу повинні бути не тільки зображення дорожнього й животворчого Хреста, а й так само гідні шани святі образи – мальовані, мозаїчні чи виконані іншим способом, що їх із шанобливістю вміщуємо в церквах, на літургійному начинні чи шатах, на стінах чи дошках, у домівках чи при дорогах із зображеннями Господа



нашого Ісуса Христа, Бога і Спасителя, святої Богородиці, достойних ангелів, а також усіх святих... Що частіше споглядаємо на їх образне представлення, тим частіше заохочуємося до спомину й любові першовзору, до віддання їм честі й поклону – хоч не поклоніння, яке, згідно з вірою, належить єдино лише Божій Naturі... Хто складає шану образів, той її складає істоті, яку представляє образ».

Останнє засідання Собор на пропозицію цариці Ірини (згодом святої) було проведено в Царгороді 23 жовтня. Про цю подію митрополит Іларіон (Огієнко) пише так: «Промову виголосив Патріарх Тарасій, а по ній Ірина запропонувала перечитати постановлене Віровизнання, і його голосно відчитали. По цьому Ірина врочисто запиталася:

– Нехай скаже Святий і Вселенський Собор, чи це перечитане Віровизнання складене з вашої загальної згоди?

Усі Отці Собору відповіли:

– Ми всі так віруємо, всі так думаємо, і всі ми підписали його за загальною згодою!»

Підготував Віктор ГРЕБЕНЮК

## НОВИНИ

### Архієрейські служіння

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у Священному Синоді, який відбувся в Києві, в патріаршій резиденції, під головуванням Патріарха Філарета. Синод розглянув різноманітні питання церковного життя, прийняв звіти єпархіальних архієреїв.

2 березня з нагоди 60-річчя митрополита Львівського і Сокальського Андрія владика разом із архієреями та духовенством Львівської єпархії відправив Божественну Літургію в кафедральному соборі Покрови Пресвятої Богородиці, що у Львові, та побував на урочистій академії у Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької.



Єпископську висвяту звершують Патріарх Філарет, єпископ Михаїл та інші ієрархи

5 березня, в Прощену неділю, преосвященний з благословення Патріарха Філарета взяв участь у звершенні чину наречення та висвяти ігумена Нестора (Писика) на єпископа Тернопільського і Буцацького.

### Свято в Боголюбах

12 лютого єпископ Михаїл очолив храмове свято в с. Боголюби Луцького району. У церкві святителя Василя Великого, де цього дня відбулася урочиста Літургія, разом із владикою служили декан протоієрей Сергій Коць, настоятель храму священник Олександр Сенів, інші священнослужителі.

За Богослужінням, виголошуючи проповідь про Свято трьох вселенських учителів і святителів Василя Великого, Григорія Богослова та Йоана Золотоустого, преосвященний підкреслив, що «церква Божа достойно вшановує великих святителів, які своїм служінням утверджували істинну віру. Саме завдяки їхній мудрості, ревності в праці та молитві вчення Церкви того часу очищувалося від різного роду єресей».



На Службі Божій були присутні представники сільської влади на чолі з головою ради Марією Якубовською.

### Свято в луцькому парку

Священик Андрій Ротченков, директор Центру християнського виховання дітей і молоді, що в Луцьку, з духовенством та вихованцями Волинської духовної семінарії, на запрошення організаторів взяв участь у Святі зустрічі весни в Луцькому центральному парку культури і відпочинку імені Лесі Українки.

Священнослужителі відправили молебень та окропили учасників свята освяченою водою. Після Богослужіння отець Андрій виголосив проповідь про Стрітення Господнє, в якій зазначив, що Спаситель, прийшовши у світ, дарував людству свободу вибору між добром і злом. Тож, маємо бути вдячні Йому за цей дар і мудро ним скористатися.

## СВЯТИНІ ВОЛИНІ У ЛУЦЬКОМУ СОБОРІ – НОВІ ДЗВОНИ

Чотири нових дзвони для Свято-Троїцького кафедрального собору освятив єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Найновіший, яким досі послуговувалися під час Богослужінь, вилитий ще 1907 року в Німеччині. Нові дзвони виготовлено торік на ливарному заводі у Нововолинську. Вони зі спеціально дібраного сплаву, який забезпечує їх якісне звучання, що відповідає вимогам церкви.

Винайшов дзвони у IV столітті святий Павлин, але запровадив їх у церковній практиці аж через три століття Папа Римський Савиніан. На Русі дзвони поширилися разом із запровадженням християнства, наприкінці X століття. Церковною мовою дзвін іменується «кампан» – від назви римської провінції Кампанія, де їх почали виготовляти. У давнину звучність і співучість дзвонів залежала від правильної дози сплаву міді й олова, куди нерідко додавали срібло, а також пропорції виробу і його правильного закріплення. За радянських часів дзвонарські традиції в більшості занепали, а багато дзвонів просто знищили. Нововолинські ливарники зуміли розгадати таємниці давніх майстрів і відродити традиційне для Русі виробництво... Сьогоднішні наукові досягнення дозволяють віднайти ці унікальні слави і пропорції в них, які дають можливість дзвону не про-

правлячих архієреїв Волинської кафедри – митрополитів Іоана (Боднарчука), Якова (Панчука) і нині правлячого єпископа Михаїла (Зінкевича). Різниця між найновішими і найстарішим дзвоном, який висить у дзвіниці, становить 185 років.

Церква роль дзвоніння відзначає не лише як своєрідний сигнал, а і як цілющий фактор:

– Воно відганяє злих духів, – каже преосвященний Михаїл. – Дзвін, саме звучання, може зцілювати людей. І тому в багатьох монастирях люди прикладаються до дзвонів заради зцілення, тому що це не просто звук, а звук освяченого дзвона. Саме тому кожен, хто цими днями побуває в соборі, зможе і доторкнутися до нових соборних дзвонів, і подзвонити.

Перебуваючи з пастирським візитом у нововолинському соборі Святого Духа, єпископ Луцький і Волинський Михаїл з



сто видавати звук, а звук, повний за гамою, об'ємом, звучанням і тривалістю звучання. Як зазначив після освячення владика, наші ливарники також встановили унікальну пропорцію – скільки потрібно міді, бронзи, срібла, олова, заліза.

Удавнину дзвоном скликали на Богослужіння і сповіщали про його період, вказували шлях подорожньому в негоду, скликали на віче й проводжали в останню дорогу. Нові дзвони доукомплектують соборну дзвіницю. Їх приблизна маса 100, 60, 30 і 5 кілограмів. Три з них названі на честь

благословення Патріарха Філарета нагородив голову правління Нововолинського ливарного заводу Ігоря Чернявського, його заступника з виробництва Олександра Лебедюка та провідного спеціаліста заводу інженера Володимира Лапія орденами Київського Патріархату. Як зазначив владика, вітаючи нагороджених, у такий спосіб відзначаються їхні заслуги перед Церквою та Україною, а також – праця з відродження вилиття дзвонів в Україні.

Андрій ГНАТЮК. Фото прот. Віталія СОБКА

### ЛИСТ У РЕДАКЦІЮ

## БУТИ ЛЮДИНОЮ

Усім нам хочеться, щоб наша Україна була єдиною, могутньою державою, з єдиною українською Церквою. Одні вважають це справою наших найвищих церковних діячів. Інші чекають вирішення проблеми від уряду чи інтелігенції. На мій погляд, це велике бажання людей доброї волі може стати реальним лише на площині людяності. Починати потрібно з себе. Якщо я як священник Київського Патріархату буду людяний, якщо священник Московського Патріархату буде людяний, то ми зробимо один до одного дуже важливий крок, зробимо крок до Христа Бога, до єдності. Тому таке об'єднання нашого народу в одну державу, в одну Церкву треба починати від людяності.

Очі – дзеркало душі. Очі виявляють стан нашої душі. Вони бувають сумні та радісні, живі та мертві, то променюючи енергією, то показуючи, що втрачена остання надія. Колись довелось прочитати усмішку, подану до газети мамою п'ятилітньої доньки. Дитина сказала: «Мамо, я чула, що через очі можна побачити людську душу. Можна, я подивлюсь на твою душу?» – «Дивись», – усміхнулася мама. Дитина, побачивши в очах мами власне відображення, скрикнула: «Мамо, людська душа подібна до маленької дитини...»

Справді, Христос говорить: «Істинно, істинно кажу вам: як не будете, як діти, то не увійдете в Царство Небесне». Тому це ми повинні собі взяти до серця і пам'ятати, що це найцінніший, найкращий нам дар. Тому нехай нам Господь допоможе!

Протоієрей Василь ШНЯК, рожиченський декан

### «Оранта» знову перемогла

17-19 лютого в Луцьку відбувся IV Всеукраїнський конкурс хорового мистецтва імені Лесі Українки, який урочисто



відкрив єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Разом із священнослужителями кафедрального собору Святої Трійці він відправив молебень і окропив учасників освяченою водою.

Конкурс зібрав найкращі хорові колективи з Волинської, Житомирської, Івано-Франківської, Київської, Луганської, Львівської, Харківської та Хмельницької областей. За його підсумками, на підставі рішення авторитетного журі, очолюваного відомою композиторкою Лесею Дичко, гран-прі присуджено архієрейському хорові луцького Свято-Троїцького собору «Оранта».

У день урочистого закриття владика Михаїл нагородив благословенними грамотами жіночий хор Житомирського училища культури і мистецтв імені Івана Огієнка, жіночий хор Луганського коледжу культури і мистецтв «Благовіст» і хор студентів Харківського державного університету мистецтв імені Івана Котляревського, відзначивши їх високу майстерність виконання духовних піснеспівів.

### З'їзд православної молоді

У лютому в Київській духовній академії проходив IV Всеукраїнський з'їзд православної молоді Київського Патріархату. За інформацією Синодального управління в справах молоді, яке очолює випускник Волинської духовної семінарії ігумен Федір (Бубнюк), з'їзд зібрав понад 300 делегатів з 22 єпархій – священників, які проводять роботу з молоддю, представників багатьох молодіжних православних братств, молодіжних осередків при парафіях та ініціативних молодіжних груп. Активно й плідно попрацювали на з'їзді волиняни – шість братчиків Молодіжного православного братства святого Миколи, князя Луцького, на чолі з його головою – Іваном Марченком.

Окрім роботи в пленарному засіданні, делегати працювали в 5-ти тематичних секціях, де обговорювали організацію православних молодіжних братств, соціальне служіння, діяльність в інформаційному просторі, організацію православних таборів та паломництв, питання місіонерства.

З'їзд звернувся до ієрархії Київського Патріархату з проханням сприяти в розробці концепції розвитку православної молодіжної руху в Україні. Також делегати скерували Звернення Президентів України, Верховній Раді та Уряду з вимогою заборонити рекламу алкоголю та тютюну, пропаганди насильства та розпусти в ЗМІ, ліцензування парapsихологічних практик під виглядом знахарства тощо.

### Звіт деканатів

Протягом кількох тижнів під проводом єпископа Михаїла відбулися збори деканатів та звітні збори священнослужителів у Луцьку, Ківерцях, Ковелі, Турійську, Володимирі, Горохові, Локачах, Нововолинську та Іваничах.

Виступаючи перед священниками, владика наголошував на актуальних питаннях єпархіального, загальноцерковного та суспільного життя. Зокрема, йшлося про впорядкування церковної документації та статистики, підготовку кандидатів до вступу у Волинську духовну

(Продовження на 4 стор.)

## ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

## Запитання

Відомо, що серед занять, заборонених священнослужителям, є і перебування в державних структурах влади (правило 3 IV Вселенського собору, правило 10 VII Вселенського собору, правило 11 Двократного собору). Проте у Верховній Раді України серед народних депутатів бачимо і кліриків (нині – отець Ігор Бойко з УАПЦ, раніше – митрополит Агафангел з УПЦ МП). У партійних списках на цьогорічні вибори є священнослужителі з Київського Патріархату. Як це узгодити з уставом канонічного життя нашої Церкви?

Відповідає  
ієромонах Марк (Левків)

З історії та з сучасного політичного жит-

тя бачимо, що в окремі періоди Церква не забороняла духовним особам брати участь у представницьких органах влади (законодавчих), категорично забороняючи клірикам виконання адміністративних керівних повноважень (тобто перебувати у виконавчій владі), щоб уникнути змішання церковних і державних справ, і для того, щоб церковна влада не набирала світського характеру. Власне, про цю заборону і йдеться у вищевказаних канонах.

Але канони не забороняють клірикам мати якісь певні особисті політичні уподобання, не змушують бути їх аполітичними, звичайно, крім підтримки сил, що ворожі Церкві. Церква перебуває в світі, і її члени в той же час є представниками держави, відповідно, вони підпорядковуються цер-

ковним і громадянським законам. Тому є багато питань, що їх розглядає держава, які не можуть бути байдужими Церкві. Це, з одного боку, питання моралі суспільства, що має відношення до мети Церкви, – спасіння людини. З іншого боку – це правовий статус Церкви в державі, що має відношення до безпеки вірних. В усі часи вона прагнула до гармонійного існування із державою. Керуючись Святим Письмом, навчає своїх вірних бути покірними державним законам, котрі не змушують до віровідступництва чи гріховних учинків. Відповідно, Церква хотіла би брати участь у формуванні відповідних законів. Найкраще це можна було б зробити через православних політиків, вихованих Церквою. Але коли таких політиків немає, то Церква задля висвітлення своєї позиції

благословляє своїх кліриків на відповідну представницьку діяльність.

Повнота Церкви не може підтримувати окремі партії, рухи, союзи, блоки чи політичних лідерів, і тому не допустимо клірику бути членом будь-якої політичної організації чи брати участь у політичній боротьбі. Клірики Церкви, котрі за своїм саном повинні бути вище і поза будь-якими політичними інтересами, не мають права, згідно з церковним і світським законодавством, використовувати своє становище і діяльність у передвиборчих процесах, займатися агітацією чи використовувати Богослужіння як знаряддя політичних демонстрацій. Церква, що має за мету спасіння людей, незалежно від їх політичних переконань чи уподобань, не може бути заангажованою.

## ПРОСВІТА

## ПІСТ – ДУХОВНИЙ ПОДВИГ ХРИСТІЯНИНА

Кожному відомо, що у світі все змінюється, часто-густо – псується. Псується годинник, псується наше авто, псується наш телевізор, псується наше здоров'я. Усе це потребує нашої уваги для утримування в належному стані. У світі, де багато гріховності й зневаги до Господа Бога, – особливої турботи потребує й наша душа. Найкращі помічники для її здоров'я – піст, молитва й милосердя.

Справжній піст – це віддалення від себе злого і стриманість у всьому. Він включає в себе дві невід'ємні складові частини: піст духовний і піст тілесний. Тілесний ніби лежить на поверхні, він більш видимий, більш формально відчутний. А піст духовний – це піст внутрішній, подвиг серця, піст, невидимий для людей, але видимий для Бога. І саме духовний піст – найбільший скарб в очах Господніх, бо веде до очищення єства. Без нього піст тілесний – це звичайна дієта. Господь сказав: «Горе вам, книжники і фарисеї, лицеміри, що очищасте зовні чаші і блюда, тоді як усередині вони повні злодійства і неправди. Фарисею сліпий, очисти сперше в середині чаші і блюда, щоб чистими були і зовні вони».

«Піст є від Господа», – читаємо в Євангелії від Матфея. Найперша заповідь, що її Бог дав нашим прабатькам – Адамові та Єві: «Від всякого дерева ти будеш їсти, а від дерева пізнання добра і зла не їж».

Не виконали посту перші люди, їли від забороненого дерева і зле їм стало, – Бог прогнав їх з раю. Якщо б вони витримали цей іспит, то не мали б ні вони, ні їхні нащадки моря страждань і клопотів.

Велику роль піст відігравав і надалі. Ще в Старому Заповіті наказав Бог стриматись від деяких страв, що вважались нечистими, та припоручив піст як знаменний спосіб на одержання потрібних благодатей.

Великий пророк Мойсей сорок днів і сорок ночей хліба не їв і води не пив.

Книга пророка Йони зі Старого Заповіту оповідає про давнє й багатолюдне місто Ніневія. Його нечестиві мешканці своїм беззаконням і неправдами прогнівали Бога настільки, що Він прирік їх на загибель. І пророк Йона йде в місто й закликає народ до покаяння: «Наверніться до Господа, Бога вашого, всім серцем у пості, в плачу й у жалі, – хто знає, чи Він не пошкодує вас».

Гірко було мешканцям Ніневії чути таке, і всі наклали на себе строгий піст: ніхто нічого не їв, не пив; усі облишили беззаконня і звернулись до Господа з молитвою про помилування. І милосердний Господь помилував Ніневію.

Стриманість – один із необхідних кроків нашого духовного зростання, один із важливих шаблів на сходинах досконалості. Стриманість – це заповідь спасіння. У тому числі й стриманість фізична, тілесна. Тому-то й благословила Свята Церква піст як стримання своїх тілесних і душевних пристрастей і пожадань, як постійне нагадування про необхідність зупинятися на шляхах своїх, щоб на крилах духовного та тілесного посту піднятися до небесних висот Царства Духу, Царства любові, Царства Божого...

Також у Новому Заповіті поважали піст, завжди дотримувались його. Великий пророк Божий Йоан, Предтеча Господній, святі апостоли, преподобні й праведні постили, та ще й як постили. Часто їли тільки хліб, пили тільки воду, і то раз на день або через кілька днів, інші постили тижнями. Сам Господь Ісус Христос постив сорок днів.

Піст – найсвятіша і найугодніша Богові справа. Бувало, що розгніваний гріхами людей Бог умилювався над ними через те, що вони наклали на себе суворий піст. Свята Православна Церква, яка вже стількох праведників приготувала для Неба, знає, що треба для нашого спасіння. І



ось вона, наша Мати, пропонує нам піст як найкращий засіб очищення душі від гріхів.

Мешканців Ніневії Господь помилував не за один тільки піст тілесний, а ще й за те, що вони покинули беззаконня й звернулись до Бога з молитвою про помилування, отже стали постити і духовно, і тілесно.

Деякі беруть піст тілесний, але мало турбуються про піст духовний. Піст тілесний потрібний для нашого здоров'я, для зміцнення нашої волі, для перемоги нашого духа над плоттю, а для Господа потрібен піст духовний. Тому св. Антоній Великий визнавав піст як «стриманість язика» насамперед, а потім уже – черева. Скільки відбереш від плоті, стільки додаси душі, щоб вона сяяла духовним здоров'ям.

Другою невід'ємною частиною посту є молитва. Коли Ісус посилав своїх апостолів у світ, то дав їм владу виганяти бісів і всяку нечисту силу. Але сталося щось дивне: вони не знали, що робити, і прийшли до Ісуса на самоті та зажурено спитали про причину їхньої неспроможності. Христос у відповідь сказав їм: «Цей рід нічим не можна вигнати, тільки постом і молитвою». Іншими словами, бажав їм сказати, що вони не були близькими до Бога, бо бракувало духа молитви, яка лікує із Господом Богом, без якого ми не можемо нічого вдіяти. Не дивно, що при нагоді, як це описується в Євангелії від Луки, один із учнів просив Христа: «Господи, навчи нас молитися!» Напевно, Ісус довго чекав того моменту, коли апостоли виявили свою тугу за молитвою. Тому Він підніс Свої очі до неба і проказав їм молитву, яку ми називаємо «Отче наш», або «Господня молитва». Ніде у Святому Євангелії ми не знаходимо стільки глибоких думок та головних елементів його науки, як у цій молитві. Апостоли вперше почули таке звернення до Небесного Отця, бо досі, у Старому Заповіті, всі зверталися до Бога як суворого Судді. Він не є тільки моїм Батьком, а нашим Батьком, чим робить нас усіх дітьми Божими, дітьми одного Небесного Батька.

Щоб не грішити і щоб не ухилятися від виконання настанов і Заповідей Божих, треба постійно молитися Богу: молитва

– це провідник благодаті Святого Духа, котрий завжди може наставити нас на всяку істину й очистити від усякого гріха.

Третьою невід'ємною частиною посту є милостиня. «Будьте милосердні, як Отець Ваш, що на небесах», – закликає до совісті кожного Христос через євангеліста Луку. І в цих словах Спаситель стверджується, по-перше, як Милосердний, Який зі Свого милосердя створив світ і турбується про нього; по-друге, що тільки тоді ми маємо право щиро, без осудження для себе, помолитися до Бога – «Отче наш», коли плекаємо у своєму серці чистоту милосердя, адже тільки ця Богоподібна чеснота робить нас дітьми Божими. Саме милосердя – це та нетлінна краса Божественної Істини, яка полонила душі жорстоких язичників, це та дивна і незбагненна Сила Христова, яка перемогла весь світ. А народна мудрість повчає: «Коли Бог допоможе, він всю трудність перемаже».

Коли з нами Бог, ми відчуваємо невимовну радість. Тому, як свідчить Євангеліє від Марка, Ісус Христос і називає милосердних щасливими: «Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть». Ось виявляється, який простий секрет щастя. Хочеш бути щасливим – відкрий серце для ближнього й добрих справ, і ти відкриєш його для Того, хто Єдиний може зробити людину щасливою.

В істині цих слів дуже легко переконатися. Що відчувається в душі, коли подаємо милостиню бідному або щиро пробачили комусь образу? Більшість погодиться, що на серці після цього невимовна радість і дивна легкість. Діла милостині очищують душу від найбільшого у світі зла.

Треба знати, що милостиня буває тілесна і духовна. Тілесна – це допомагати бідному, нагодувати голодного, напоїти спраглого, відвідати хворого та інші. Діла ж милості духовної такі: прощати образи, втішати засмучених, давати добрі поради, не відповідати злом на зло, мирити ворогуючих, молитися за інших, повернути грішника тощо. І наскільки важливіша душа за тіло, настільки духовна милостиня важливіша за тілесну.

Тому не варто засмучуватись, якщо інколи ми не можемо допомогти комусь матеріально, адже ми можемо допомогти просто співчуттям, а найбільша поміч – це молитва за ближнього до Господа.

Отже, не будемо нікого кривдити. Хто нас скривдить, – простімо йому. Пам'ятаймо про вбогих, допомагаймо їм тут, у цій небесній лікарні – церкві, вилікуймо свою душу через св. Євхаристію. Як написано у Посланні до ефесян: «Поводьтеся згідно з покликанням, що до нього покликано вас, зо всякою покірною та лагідною, з довготерпінням, у любові терплячи один одного, пильнуючи зберегти єдність духа у союзі миру». Ось чим треба займатися в святій пісті, ось у чому суть посту духовного й духовного подвигу християнина.

Господь доручив нам певну місію, ми, і священники, і миряни, призначені бути апостолами в своєму оточенні. Ця думка повинна наповнити наші серця радістю, що ми, без огляду на свій вік, освіту, суспільне становище, можемо принести користь і сповнити належне завдання. Чи є якась цінніше завдання для людини, як не духовна онова нас самих і тих, що близькі нашому серцю, що з ними ділимо долю й недолю! А все інше залишіть Небесному Отцю. Амінь!

Священик Олександр СЕНІВ,  
настоятель Свято-Василівського храму в с.  
Боголюби Луцького районного деканату.  
Фото Сергія ДУБИНКИ

## НОВИНИ

семинарію, принципи представлення священнослужителів до нагород, порядок передачі реліквій музеям та відродження українських церковних традицій щодо назв храмів, вшанування волинських ікон, вжитку Богослужбових риз тощо.



Збори Ковельського районного деканату

Окремо преосвященний нагадав духовенству незмінну позицію Київського Патріархату щодо виборів до Рад. Відповідаючи на запитання щодо безпосередньої участі духовенства у виборчих процесах, єпископ підкреслив, що в окремих випадках, з огляду на обґрунтовану потребу, благословляється священнослужителям балотуватися лише в депутати сільських, міських чи обласної Рад.

### Не віддавайте гроші аферистам!

6 березня у Волинській духовній консисторії відбулася прес-конференція, на якій єпископ Михаїл повідомив, що протягом останнього тижня в Луцьку діють незвичайні аферисти. Прикриваючись фальшивими документами, вони збирають кошти буцімто на храми й монастирі. У зв'язку з цим владика заявив, що не давав благословення на збір коштів поза храмами, а тому люди, кому пропонували зробити такі пожертви, повинні негайно звернутися у міліцію.

Користуючись нагодою, преосвященний пояснив позицію Київського Патріархату щодо виборів, наголосивши, що Церква є понад політикою і не агітує за блоки та партії. Однак священники як громадяни мають право на політичні вподобання і навіть у разі потреби обиратися депутатами.

Йшлося і про те, що єпархія відроджує давні церковні традиції, повертаючи термінологію, якою послуговувалися на Волині до 1946 року. Відтепер єпархіяльне управління – це Волинська духовна консисторія, секретар управління – канцлер єпархії, а «благочиння» й «благочинний» – відповідно «деканат» і «декан». Слово «єпархія» означає всю територію, підпорядковану певному архієреєві. До речі, протягом 2005 року Волинська єпархія збільшилася на 29 громад. Освячено 5 храмів, 5 каплиць та 9 місць під будівництво нових храмів. На сьогодні у Волинській області діє 257



священнослужителів Київського Патріархату, 258 громад, 259 храмів і каплиць та 3 монастирі з 9-ма ченцями й черницями.

### Духовенство вшановує Тараса Шевченка

9 березня у обласному академічному муздрамтеатрі ім. Т. Г. Шевченка відбувся літературно-мистецький вечір з нагоди 192-ї річниці від дня народження Великого Кобзаря. На запрошення місцевої влади на ньому побував і єпископ Луцький і Волинський Михаїл зі священниками.

## ПРОСВІТА

# ІДОЛОПОКЛОНСТВО ЧИ ІКОНОПОШАНУВАННЯ?

Перше, що впадає у вічі того, хто заходить до протестантського зібрання, – це майже цілковита відсутність зображень. Там, напевно, буде великий напис – «Бог є любов», щонайбільше – краєвиди з біблійними словами, а то й зовсім чисті стіни.

Для православного й католика це дивина: де ж образи? Де малювання на стінах? Для протестантів навпаки – характерні звинувачення в бік Православ'я в язичницькому ідолопоклонстві. Під цим вони розуміють молитви перед іконами, цілування й кадіння їх.

Спробуймо, навівши погляди з обох сторін, пошукати порозуміння. Адже суперечка про ікони триває багато століть, пригасаючи й спалахуючи знову.

У перші часи Християнства ікон не існувало. Були символічні малюнки на мурах молінь: риба, вівця, виноград, голуб, пальма... Трохи згодом, коли християнами ставали все частіше греки й римляни, вони переосмислили традиційні образи своєї культури. Ісус – Добрий Пастир – від-

стикала кров у море за наказами і тих, і тих. Урешті-решт, за цариці Ірини (780–802 рр.) шанування ікон узяло-таки гору і стало догматом віри Православної Церкви. На відзнаку цього 11 березня 843 року в Царгородському Софіївському соборі було відсвятковано новий празник – Торжество Православ'я.

Друга заповідь проголошена Всевишнім, вказують вони, чітко гласить: «Не робитимеш собі ніякого тесаного кумира, ані подобины того, що вгорі, на небі, ні того, що внизу, на землі, ні того, що попід землею в водах». Тож виходить, що культ образів – поклоніння кумирам.

Ба ні, заперечуємо ми, православні: не можна виривати цю заповідь із контексту цілої Біблії. Адже Сам Бог каже до Мойсея, яким має бути ковчег завіту – скриня, що в ній переходувалися таблиці з тими ж Десятьма Заповідями. Про це читаємо в Книзі Вихід: «Зроби також кришку з чистого золота... і зроби з золота двох херувимів: карбованої роботи, зроби їх на обох кін-



творювався як Гермес (античний бог пастухів і пасовищ, його зображали як чабана з ягнятком на руках), а пророк Йона, який, за Писаннями, міцно заснув під час бурі, – наче Ендиміон (у грецькій міфології юнак, якого Зевс покарав вічним сном; так його сплячим і вирізьбляли).

Від часів цисаря Костянтина (IV ст.), коли Християнство стало офіційною вірою, почала масово повертатися знать, і це відбилося на духовному мистецтві. Воно, християнське за змістом, стало елліністичним за формою. Так, Христа, Богородицю, апостолів уже малювали за приписами тодішнього придворного церемоніалу: як царя на троні в оточенні свити. Зображення Спасителя стали розміщати на хоругвах – військових знаменах – поруч із поличчям імператора.

До власне ікон залишився крок – і його було зроблено. Разом з тим, у Церкві були люди – миряни й ієрархи, – які вбачали в іконах повернення до поганських кумирів. Їх стривожені голоси лунали дедалі гучніше – і з амвонів, і в царських палаці. Були цьому занепокоєно зрозумілі причини: культ священних зображень набирав у Візантії вже крайніх форм, вироджувався серед простолюду й неосвічених ченців у справжнє марновірство. Що казати: шанування образів прирівнювалось до причастя, та ще й ось яким чином. Шматочки ікон дробили в євхаристійну чашу і причащалися хлібом, вином та... образами!

Імператор Лев Ісавр (правив у 716–741 рр.) після одного землетрусу, що в ньому вбачали кару Божу, розпочав гоніння на ікони та їх шанувальників. Серед його спадкоємців на престолі були й прибічники цих переслідувань, і ревні іконолюбці. Але

ця кришка». І трохи далі: «Скинію ж зроби з десяти покривал крученого висону і з блакитної, пурпурової і червленої вовни, і херувимів зроби на них мистецькою роботою».

Та найбільший доказ – земне життя Ісуса Христа! «І Слово стало плоттю, і вселилося між нами, повне благодаті й істини», – рече євангеліст Йоан Богослов. Чому ж не варто зображати цього?!

В основі іконошанування лежить таїна втілення: Слово стало тілом. Значить, людина може зображати – різцем, пензлем – «людське обличчя Всевишнього». У зв'язку з цим св. Йоан з Дамаску писав: «...ми поклоняємось іконам, здійснюючи поклоніння не матерії, але через них тим, хто на них зображений, бо честь, яку віддаємо образів, переходить до первообразу». А св. Федір Студит зазначав: «Стисло мовлячи, божеське шанування надається не іконі Христа, але Христові, Якому в ній надається поклоніння». Адже в Заповіті Творця про заборону робити «зображення того, що на небі вгорі», є продовження: «Не поклоняйся їм і не служи їм» – зображенням.

Але серед самих противників ікон завжди були й помірковані: вони допускали їх як «книгу для неписьменних», як напутні ілюстрації Святого Письма. Ці «ілюстрації» потрібні багатьом-багатьом християнам (може, не одному й протестантові), щоб за їх посередництвом бачити Бога «нематеріальним оком розуму» – в душі й правді. Звичайно, різноманітні марновірства, пов'язані з образами, не повинні мати місця серед справжніх віруючих, але це – інша річ.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наступного дня владика, духовенство кафедрального собору й луцького районного деканату, викладачі та вихованці духовної семінарії пройшли хресним ходом до пам'ятника поетові, де відправили панахиду.



Виголошуючи проповідь, преосвященний зокрема зазначив, що українці мають учитися любити Україну так, як її любив Тарас Шевченко. І українці повинні єднатися, як цього бажав великий пророк українського духу. «Не запитуйте, – що Україна зробила для мене, а запитуйте себе, – що я зробив для України! – підкреслив єпископ. – Робімо подвиги заради Батьківщини, як це зробив Тарас, люблячи й жертвуючи собою».

До поминального Богослужіння долучилися Прем'єр-міністр України Юрій Єхануров, який цього дня перебував із робочим візитом на Волині, голова облдержадміністрації Володимир Бондар, голова облради Василь Дмитрук, Луцький міський голова Антон Кривицький, представники громадськості.

### Особливе паломництво

Особи з малозабезпечених сімей Луцька, Луцького та Ківерцівського районів здійснили паломницьку поїздку до Почаївської лаври та джерела праведної Анни. До благодійної акції, яку провела паломницька служба єпархії, долучилися капеланська служба єпархії та Волинська обласна організація Товариства Червоного Хреста України. Прочан супроводжував священник Андрій Мовчанюк, капелан онкологічного та протитуберкульозного диспансерів.

### Пам'яті журналіста

Декан Ковельського району протоієрей Іван Бонис відправив панахиду над могилою головного редактора газети «Волинь» Полікарпа Шафети. На кладовищі с. Дубове в 70-ий день його народження зібралися волинські журналісти, представники громадськості, аби вшанувати пам'ять великого газетяра й патріота.

Після поминального Богослужіння отець Іван зазначив, що Полікарп Шафета – яскравий приклад служіння народові. «Київський Патріархат дуже вдячний йому за відданість українській Церкві. Особлива подяка – від дубівської Свято-Юр'ївської громади, яка ніколи не забуде його сприяння поверненню дзвонів до сільського храму», – підкреслив священник.

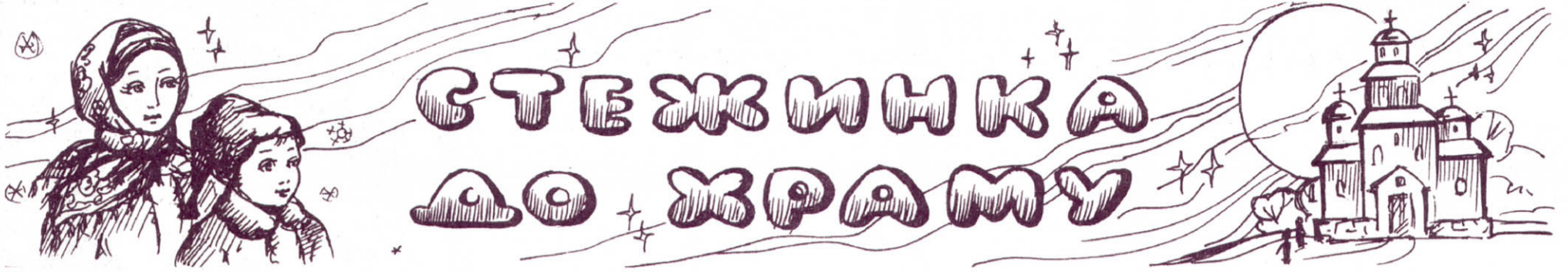
### Збори капеланів

У нижньому храмі кафедрального собору Святої-Трійці вперше відбулися збори капеланів обласного центру, – повідомив старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорований, який з благословення єпископа Михаїла й очолив зібрання.

Після Божественної Літургії священники обмінялися досвідом щодо капеланського служіння в навчальних і медичних закладах, а також обговорили актуальні питання. Зокрема, йшлося про співпрацю з керівництвом закладів, облаштування каплиць, організацію лекційної роботи та загальну координацію діяльності.

За словами отця Олександра, на сьогодні в Луцьку капеланське служіння здійснюють дев'ять священнослужителів, які послідовно активізують та вдосконалюють свою працю.

Підготував прот. Віталій СОБКО.  
Фото автора, Сергія ДУБИНКИ,  
Данила ЗІНКЕВИЧА та Ігоря ІВАСЕЙКА



## ПОВЧАННЯ

## ІДЕМО ДО СПОВІДІ Й ПРИЧАСТЯ

Триває Великий піст. Слово «піст» означає «стримання». У цей час ми, зокрема, стримуємось від певних видів їжі – молочного, м'ясного, яєць, а в деякі дні й від риби і навіть олії. Це загартовує нашу силу волі, виховує в нас слухняність наказам Церкви, полегшує наше тіло. Але найголовніше під час посту – стримувати себе від поганих учинків, брудних слів, і навіть од нечистих думок. Для вас, діти, піст полягає в тому, щоб обмежити кількість солодощів, обмежити перегляд телепередач, не ображатися, не сваритися, слухатись батьків, допомагати їм виконувати хатню роботу.

Також під час посту ми обов'язково йдемо до Сповіді та Причастя.

На сповіді, дорога дитино, промови молитву: «Сповідую перед Тобою, Господи, Боже наш, перед святим Твоїм Хрестом і Євангелієм усі мої гріхи. Згрішив (згрішила) я перед Тобою, Господи (і називай з перелічених тут гріхів ті, котрих ти припустився):

- не молився Богу і небесним покровителям – Божій Матері, ангелу-охоронцю, святим;
- не молився зранку і ввечері, сів до столу без молитви;

- гортав журнали чи дивився кінострічки, котрих і дорослим читати чи дивитися не годиться (фільми жаків, бойовики і подібне);
- надміру захоплювався ласощами, вимагав у батьків купити їх чи інші подарунки, коли батьки не могли зробити цього;

- вихвалявся перед друзями досягненнями у навчанні чи спорті, своїми речами;

- вимовляв без пошани Боже ім'я та імена святих; легковажно вживав святі слова, клявся і божився;

- не стримував язика від брудних слів;

- недбало і не уважно хрестився; без належної пошани ставився до ікон, Біблії, святого Хреста;

- не проявляв старанності у навчанні; лінувався виконувати належну мені хатню роботу;

- проводив неділі та православні свята у суцільних розвагах замість того, щоб бути в храмі, йти до недільної школи, читати духовні книжки, допомогти хворій і нужденній людині; негарно поведився у храмі (розмовляв, штовхався, зайве ходив);

## КАЗКА

Кілька суботніх вечорів Сашко провів у гаражі батька, майструючи модель корабля. Він зробив його з великого шматка дерева. Мати пошила вітрила. Тато виточив з міді малесенький якір. Решту Сашко зробив самостійно.

Маленький вітрильник був дуже гарним, але найважливішим для хлопчика було те, що він зробив його сам. Вітрильник стояв у його кімнаті на особливій полиці. Він подобався всім гостям. Але особливе враження справив на батька:

– Я пишаюся тобою, Сашо! У тебе золоті руки. Яку модель ти будуватимеш далі?

Але Сашко не думав поки що про нову роботу. Зараз усі його думки поглинув вітрильник.

Одного весняного дня він уперше поніс на річку свій саморобний корабель. Хлопчик пішов до місця, де вода була вільною від



Мал. Ірини Дацюк



Мал. Ірини Дацюк

мали успіхи».

Заверши сповідь словами: «Шкодную від усього серця, що я своїми гріхами образив Бога. Постановляю на майбутнє виправлятися».

Після святої Сповіді ти підійдеш до святого Причастя. Тобі дадуть з ложечки Тіло і Кров Господа Ісуса Христа. Дивним чином Тіло Господа утворилось із просфори, а Кров Його – з церковного вина (переосутнилися, змінили свою сутність). Причастившись, ти будеш із Христом Богом. Щоб мати силу тілесну – бавитися, працювати, бігати, – ти їси. А щоб сильною була твоя душа, щоб молитися, стримуватись від гріха, робити добро, – ти приймаєш святе Причастя. Пам'ятай, що весь цей особливий день ти повинен утримуватись від пустоців. У жодному разі не сердься, не сварись ні на кого і не плач цього дня, а більше молись Богу.

## ЗНИКЛИЙ ВІТРИЛЬНИК

водоростей. Погода для плавання стояла відмінна – вода виблискувала під сонячними променями, повівав легкий вітерець. Як тільки Сашко поставив вітрильник на воду, вітер одразу підхопив і поніс його вперед. Сашко так замилювався красою вітрильника, який плів, що не помітив наближення трьох хлопчаків. Побачивши їх, він трохи притримав шнурівку, яка тримала човник.

– Дай-но нам подивитись вітрильник!  
– Дивіться... Тільки мені потрібно незабаром іти.

Сашка охопив страх від поганого передчуття. Хлопці, напевне, мали недобрі наміри. Найвищий з них різко вихопив шнурок із рук Сашка, так, що корабель упав на бік і його вітрила вмить змокли. Сашко без роздумів скочив у воду, але послизнувся. Брудна вода хлопнула в лице і потрапила в очі.

Коли хлопець став на ноги і зумів оглядітись, не було ні вітрильника, ні злодіїв... Сашко не знав, у який бік йому бігти, щоб шукати втрату. Та й що він міг зробити проти трьох старших хлопців?

Сашко почистив одяг і зажурений пішов додому. Хто допоможе йому?

Коли батьки повернулися, син розповів їм про те, що трапилось. Батько ходив до річки і розпитував перехожих – чи не бачили вони трьох підлітків з вітрильником? Ніхто не бачив.

За вечерею Сашко мовчав. А коли ліг спати,

не зміг стримати сліз. Тато запропонував йому збудувати новий корабель, але це не заспокоїло хлопця – вкрадений вітрильник був його першою самостійною роботою. Він ніколи не зможе забути свій корабель.

Минув час. Сашко з татом змайстрували нову модель і разом ходили запускати її на річку. Але навіть тепер Сашко не забув своєї першої роботи. Він думав: «А де ж зараз мій бідний корабель?»

Одного дня він поїхав до центру міста, щоб придбати мамі подарунок до Дня народження. Зробивши покупку, він повертався вузькими, малознайомими вуличками. Раптом зупинився здивований: у вітрині невеликої крамнички поряд зі старою гітарою стояв вітрильник... Його корабель! Він мало не влетів до крамнички.

– Це мій корабель на вікні! Він мій! Я його зробив!

Продавець, невисокий дідусь, уважно оглянув хлопця:

– Ні, юначе, – нарешті відповів він. – Вітрильник мій! Я купив його нещодавно у двох хлопчаків і лише сьогодні виставив на вітрину.

– Але я його зробив! Він мій! Я вас дуже прошу, будь-ласка, віддайте його мені!

– Віддам, коли ти заплатиш за нього п'ять гривень.

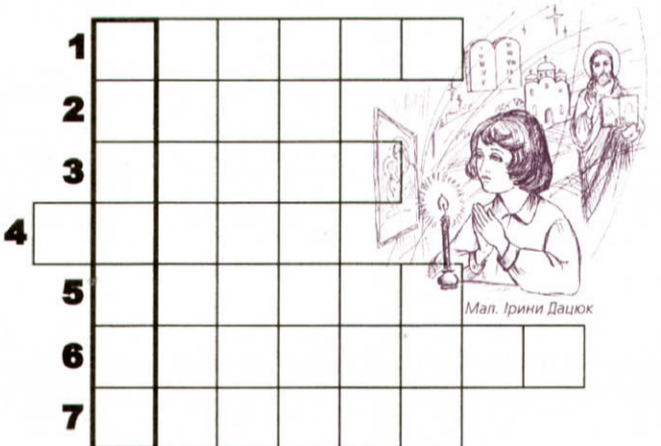
– Але я витратив уже всі свої гроші!

– У такому разі візьми в батьків.

## КРОСВОРД

Повписуй відповіді на біблійні питання й у виділеній вертикальній рамці прочитаєш заховане слово, яке особливо часто вживаємо протягом Великого посту.

1. Великий пророк і законодавець ізраїльтян, який народився в Єгипті.
2. Звертання до Бога, що його навчив нас Ісус Христос (див. 6-й розділ Євангелія від Матфея).
3. Брат Марфи і Марії, якого воскресив Спаситель (див. 12-й розділ Євангелія від Йоана).
4. Збирач податків в ізраїльтян для Римської імперії.
5. Учениця, яку воскресив апостол Петро (див. 9-й розділ Діянь святих апостолів).
6. Наймолодший син Якова та Рахілі (див. 35-й розділ Буття).
7. Учень Йоана Хрестителя, якого Спаситель першим покликав до апостольського служіння (див. 1-й розділ Євангелія від Йоана).



Сторінку підготував священник Андрій РОТЧЕНКОВ, директор Центру християнського виховання дітей і молоді в Луцьку

Сашко зрозумів, що сперечатись марно. До закриття крамнички залишалась лише година. Хлопчик побіг додому. Батько працював у саду, коли побачив захеканого Сашка.

– Тату! – вигукнув Сашко. – Дай мені п'ять гривень!

– Навіщо? – запитав стурбований батько.

– Я поверну... Мені дуже треба! Там мій вітрильник... Я поспішаю! Його потрібно купити, доки крамничка не зачинилась.

– Сідай у машину, – сказав батько, скидаючи на ходу брудну куртку.

До крамнички вони увійшли перед закриттям.

– Ось гроші! Віддайте мені мій вітрильник!

– Ось тепер цей корабель буде вашим, – сказав, усміхаючись, дідусь і віддав його Сашкові.

Удома Сашко не міг намілуватись на придбаний витвір своїх рук.

– Знаєш, тату, тепер цей корабель двічі мій – я сам його зробив, і я його викупив! Як це добре!

Звичайно, – погодився батько, – тепер ти будеш ще більше любити й берегти його.

\*\*\*

Так, як Сашко створив вітрильника, так Господь Бог створив і нас. Але люди відійшли від Нього через гріхи. Нас викрав у свої тенета сатана. Але Господь Ісус Христос Сам прийшов до нас і викупив нас ціною Свого життя. Тому ми подвійно належимо Йому.

ЛИСТ У РЕДАКЦІЮ

## ХРИСТІЯНСЬКУ ЕТИКУ – У ШКОЛУ!

Сьогодні як ніколи говориться про дефіцит моралі в суспільстві. Одним зі шляхів зменшення цієї проблеми є запровадження у загальноосвітніх школах уроку християнської етики. Такий урок сприяє формуванню християнського світогляду, допомагає дитині й підліткови усвідомити свою відповідальність як особистості, як громадянина.

Християнська етика викладається в

школах Волині з 2004 року (у деяких – набагато раніше). Одного разу я завітав до луцької школи №16 за місцем проживання. Мене ознайомили зі станом викладання предметів «Етика» та «Християнська етика», які викладає вчитель суспільно-гуманітарного профілю Ірина Коритнева. Її загальний педагогічний стаж – 22 роки. Я попросив Ірину Іванівну відповісти на декілька запитань. Як педагог, вчитель вона люб'язно погодилась.

– Ірино Іванівно, якої інформації вимагають учні від вчителя християнської етики?

– Більше всього інформації про біблійні істини – існування Бога, створення світу, людини. Відчувається, що деякі учні отримали книжку «Закон Божий». Вона їм допомагає у вирішенні актуальних проблем, які

постають перед підлітками у школі.

– На Вашу думку, що дають уроки християнської етики?

– Це питання обширне. Зокрема, вони сприяють формуванню християнського світогляду, допомагають підлітку усвідомити свою відповідальність як громадянина своєї країни, ознайомлюють учнів з християнськими моральними цінностями. Зміцнюються стосунки учнів з батьками, вчителями, ровесниками, які вкрай необхідні для щоденного життя.

– Чим такі учні відрізняються від тих, які не вивчають християнську етику?

– За даними статистики, після запровадження цього предмета в школі різко знизився показник злочинності серед неповнолітніх. Батьки самі відчують позитивний результат викладання християнської етики.

– Що б Ви хотіли від себе сказати через пресу як педагог, вчитель християнської етики?

– Як педагог надіюсь, що буде єдиний посібник для всієї України, а як вчитель – єдина навчальна програма.

Володимир ВИСЛОЦЬКИЙ



## ВІТАННЯ

Висвяти:

**ієродиякона Іова (Богуша)** 5 лютого висвячено на ієромонаха;

**іподиякона Богдана Щирбу** 25 лютого висвячено на диякона, а 26 лютого – на священника;

**іподиякона Віталія Іваніва** 26 лютого висвячено на диякона.

Ювілеї:

**протодиякону Миколі Коцю**, протодиякону кафедрального собору Святої Трійці, 3 березня – 45 років;

**священнику Степанові Цяпу**, настоятелю храму свв. Петра й Павла в с. Новосілки Володимирського деканату, 14 березня – 35 років;

**священнику Василеві Бережному**, настоятелю храму свв. Петра й Павла в с. Хопнів Ківерцівського деканату, 24 березня – 25 років;

**протоієрею Ігореві Скибі**,

настоятелю храму св. Параскеви-П'ятниці в с. Чаруків Луцького районного деканату, 24 березня – 30 років;

**протоієрею Юриві Зінчуку**,

настоятелю храму Різдва Пресвятої Богородиці в с. Хобултова Володимирського деканату, 25 березня – 5 років священничого служіння;

**священнику Михайлові Янкевичу**,

настоятелю храму св. Андрія Первозваного в с. Струмівка Луцького районного деканату, 25 березня – 5 років священничого служіння;

**протоієрею Василеві Мичку**, настоятелю храму Благовіщення Богородиці в Ковелі, 26 березня – 30 років;



**протоієрею Павлові Шевчуку**,

настоятелю храму Архистратига Михаїла в с. Лінів Локачинського деканату, 26 березня – 55 років;

**священнику Володимирові Жарському**,

настоятелю храму св. Миколая Чудотворця в с. Стара Лішня Нововолинського деканату, 27 березня – 35 років;

**протоієрею Вікторові Пушку**,

настоятелю храму Різдва св. Йоана Хрестителя в с. Лище Луцького районного деканату, 27 березня – 30 років.

**Владика Михаїл, управління єпархії та редакція часопису щиро і радісно вітають священнослужителів із вагомими життєвими подіями!**

## ОГОЛОШЕННЯ

Сім'я просить відгукнутись небайдужих і допомогти у лікуванні Сергієві Гапанюку, яке супроводжувалося надто складною операцією. Період реабілітації досить тривалий і вимагає чималих коштів. Сім'я мусить зібрати щонайменше 10 тисяч гривень. Допоможіть врятувати молодого сина і батька. Кошти можна переказувати на транзитний рахунок за пластиковими картками фізичних осіб у Волинському головному регіональному управлінні ПриватБанку. Рахунок 2924 8 825503 200 МФО 303440, код ЗКПО 13369965 для зарахування на картковий рахунок 4627 0817 9137 1235 з указанням: «Для лікування Сергія Анатолійовича Гапанюка». Заздалегідь дякуємо тим, хто відгукнеться на біль нашої сім'ї.

**19 березня – паломництво до святинь Володимира:** собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 18 березня. Виїзд о 7.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 21.00. Вартість поїздки 20 грн.

**26 березня – паломництво до святинь Рівненщини:** монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межириччі (чудотворна ікона) – джерело св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частина гробу Богородиці). Зголошуватися до 25 березня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 23.00. Вартість поїздки 28 грн.

**2 квітня – паломництво до святинь Львова.** Зголошуватися до 31 березня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення 23.00. Вартість поїздки 40 грн.

**9 квітня – паломництво до почаївських святинь:** Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни. Зголошуватися до 8 квітня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 25 грн.

**15 квітня – паломництво до Миколаївського монастиря в Жидичині** (Ківерцівський р-н). Зголошуватися до 14 квітня. Виїзд о 8.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 14.00. Вартість поїздки 3 грн.

**29 квітня – паломництво до святинь Києва:** Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 27 квітня. Виїзд 28 квітня о 23.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 29 квітня о 23.30. Вартість поїздки 80 грн.

**У всі поїздки необхідно мати з собою посуд для води і (за бажанням) одяг для занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.**

**Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також – реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів:** чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!



Свідоцтво про державну реєстрацію:  
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.  
Віддруковано у МП «Зоря»  
м. Луцьк, пр-т Волі, 2, тел.: 8 (03322) 46038  
Наклад: 4700. Ціна договірна.  
Зам. № 198 від 15.03.2006 р.

**ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ**  
часопис Волинської єпархії Київського Патріархату  
Передплатний індекс: 91241  
**Засновник і видавець:**  
Управління Волинської єпархії Української  
Православної Церкви Київського Патріархату.  
<http://www.pravoslavja.lutsk.ua>  
**Адреса редакції:** 43025, м. Луцьк,  
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182  
[pres-sluzhba@ukr.net](mailto:pres-sluzhba@ukr.net)

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакційна колегія:

**Прот. Віталій СОБКО** (заступник головного редактора), **св. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор), **Святослав КОНОНЕЦЬ** (верстка, ТЗОВ «ІНЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди підляє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.